

Київський університет імені Бориса Грінченка
Історико-філософський факультет
Кафедра філософії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з наукової роботи

Віннікова Н.М.

«23» жовтня 2019 р.

ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

ДОСЛІДНИЦЬКА ПРАКТИКА

для аспірантів

спеціальності 031 Релігієзнавство
(шифр і назва спеціальності)

освітнього рівня третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
(назва освітнього рівня, ОКР)

освітньої програми «Релігієзнавство»

Розробник: Ломачинська І.М., доктор філософських наук, професор, професор кафедри філософії Історико-філософського факультету Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладачі/керівники:

Ломачинська І.М., доктор філософських наук, професор, професор кафедри філософії Історико-філософського факультету Київського університету імені Бориса Грінченка

Програму практики розглянуто і затверджено на засіданні Вченої ради Історико-філософського факультету

Протокол від 17.10.2019 р. №3

Секретар Р.В.Мартич (Р.В.Мартич)

Робочу програму практики розглянуто і затверджено на засіданні кафедри філософії Історико-філософського факультету

Протокол від 15 жовтня 2019 року № 3

Завідувач кафедри Р.В.Мартич д.філос.н., проф. Додонов Р.О.

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-наукової програми (керівником групи забезпечення)

20.10. 2019 р.

Гарант освітньо-наукової програми О.С.Александрова О.С. Александрова

Робочу програму перевірено

«23». 10. 2019 р.

Завідувач аспірантури, докторантури О.В.Плющик О. В. Плющик

Пролонговано:

на 2020/2021 н.р. Р.В.Мартич (підпис) (Додонов Р.О.) (ПІБ), «23» 10 2020 р., протокол № 4

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол №__

ПРОГРАМА ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПРАКТИКИ

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид практики	Дослідницька	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / тижнів	4	
Курс	3	3
Семестр	6	6
Обсяг кредитів	4	4
Обсяг годин	120	120
Форма семестрового контролю	залік	

2. Бази практики

Організатором практики аспіранта є випускова кафедра зі спеціальності.

Базою для проходження практики є кафедра, на якій працює науковий керівник аспіранта, або випускова кафедра.

3. Мета та завдання дослідницької практики

Мета: практичне використання системи технологій та алгоритмів наукової діяльності в рамках затвердженої тематики наукового дослідження відповідно до сучасних вимог організації і змісту науково-дослідної роботи

Завдання:

- 1) оволодіти сучасною методологією наукового дослідження;
- 2) закріпити міждисциплінарні знання, а також уміння й навички, здобуті у процесі вивчення дисциплін за аспірантською програмою;
- 3) оволодіти сучасними методами добору й реалізації діагностичного інструментарію відповідно до наукового апарату дослідження;
- 4) поєднувати знання різних методів наукового та філософського дослідження і вміння їх застосовувати при вирішенні завдань наукової проблеми
- 5) оволодіти вміннями кількісної і якісної обробки результатів дослідження із застосуванням новітніх інформаційних технологій;
- 6) розвивати технологічну та дослідницько-практичну культуру у роботі з великими інформаційними масивами;
- 7) організовувати та здійснювати процедуру наукового дослідження, синтезувати його результати у формі наукових публікацій;
- 8) обґрунтовувати власну теоретичну позицію у галузі релігієзнавчо-філософського аналізу явищ і процесів;
- 9) сприяти активізації дослідницької діяльності аспірантів.

Практика формує загальні та фахові компетентності:

ЗК 2 Здатність до розуміння сучасної наукової методології; здатність до застосування методів наукового пізнання; проведення науково-дослідної діяльності; методологічно та технологічно грамотне здійснення наукового дослідження, інтерпретація його результатів; ефективне висвітлення та поширення знань щодо наукових досліджень та інновацій.

ЗК 3 Готовність до наукового пошуку; здатність володіти методологією і методами дослідження з релігієзнавства; сформованість особистісно значущих якостей дослідника; розв'язання дослідницьких завдань шляхом розуміння фундаментальних основ релігієзнавчої системи знань; визначення мети, завдань, стратегії науково-дослідної діяльності; впровадження нових освітніх технологій у власну дослідницьку діяльність; генерування нових ідей, створення та інтерпретація нових знань відповідно до теми наукового дослідження.

ЗК 4 Використання зарубіжного досвіду в реалізації завдань власного дослідження; використання іншомовних інформаційних ресурсів, які знаходяться у відкритому доступі наукометричних баз; застосування іноземної мови у самоосвітній діяльності; здатність до науково-публікаційної активності на міжнародному рівні, що включає в себе підготовку наукових текстів іноземними мовами та їх публікацію у рецензованих фахових виданнях, індексованих у міжнародних наукометричних базах.

ЗК 5 Здатність до реалізації професійної та науково-дослідної діяльності на основі знань про сучасні новації у релігієзнавчій системі знань.

ФК 1 Здатність до аналізу інформації з різних джерел, використання бібліотек (традиційних і електронних); професійне володіння основними методами, способами і засобами набуття, зберігання, обробки інформації; ефективне використання мультимедійних технологій, програмного забезпечення для виконання науково-дослідних завдань у релігієзнавчій галузі.

ФК 2 Здатність виявляти та формувати нові ідеї та актуальні наукові проблеми, здійснювати проектування наукової роботи, визначити проблематику, гіпотезу, мету, завдання, дослідження, складати робочий план теоретичного та експериментального дослідження у релігієзнавчій галузі, подавати в усній і письмовій формах перед фаховою і нефаховою аудиторією результати власної дослідницької діяльності.

ФК 3 Здатність до побудови алгоритму наукового дослідження у галузі релігієзнавства, використання релігієзнавчої методології; використання теоретичних та емпіричних методів наукового дослідження.

ФК 4 Здатність до застосування методів соціології та статистики для обробки і аналізу отриманих експериментальних даних та об'єктивної оцінки результатів дослідження.

ФК 6 Здатність до різних видів історико-релігієзнавчого аналізу (історико-логічний, компаративний, ретроспективний, феноменологічний тощо); опрацьовувати джерельну базу дослідження; адаптувати і застосовувати релігієзнавчі ідеї у сучасну дослідницьку практику;

використовувати формаційний та цивілізаційний підходи до осмислення різном

ФК 7 Здатність до диференціації наукової діяльності відповідно до спеціальності; ґрунтовно знати історію релігії, в тому числі й сучасні релігійні вчення і напрямки; володіти сучасним концептуальним апаратом релігієзнавства; вміння практичного реформування релігієзнавчих досліджень в Україні на основі аналізу зарубіжного досвіду та з урахуванням актуальних проблем сучасного релігієзнавства.

4. Результати проходження практики

ПРН 2	Здатен до застосування методів наукового пізнання у аналізі релігійних процесів і явищ, проведення науково-дослідної діяльності, розробки та впровадження дослідницьких проєктів, здійснення наукового дослідження та інтерпретація його результатів, ефективного висвітлення, поширення знань щодо наукових досліджень.
ПРН 3	Здатен до розуміння та використання положень нормативно-правової бази сфери вищої освіти та дотримання норм наукової етики під час дослідницької діяльності.
ПРН 4	Здатен до використання зарубіжного досвіду при реалізації завдань власного дослідження, використання іншомовних інформаційних ресурсів, які знаходяться у відкритому доступі наукометричних баз, самостійної підготовка наукових публікацій до зарубіжних видань та участь у міжнародних наукових проєктах.
ПРН 5	Здатен застосовувати знання іноземної мови для забезпечення ефективної професійної комунікації, підготовки апікаційних форм іноземною мовою; застосувати іноземну мову в самоосвітній діяльності.
ПРН 7	Здатен знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел; здійснювати комунікаційну взаємодію та використовувати прийоми створення, збереження, накопичення та інтерпретації даних з використанням сучасних інформаційних технологій. Здатен працювати з науковою інформацією зі спеціальних літературних джерел та мережі Інтернет.
ПРН 8	Здатен представляти в усній і письмовій формах перед фаховою і нефаховою аудиторією результати власної дослідницької діяльності.
ПРН 9	Здатен працювати з науковими текстами, виявляти та формувати нові ідеї та актуальні наукові проблеми, здійснювати проектування наукової роботи, визначити проблематику, гіпотезу, мету, завдання, об'єкт та предмет дослідження, скласти робочий план дослідження.

5. Структура практики

Етапи проходження практики:

Етап 1.

1. Консультативне засідання кафедри філософії з метою отримання аспірантом завдань, рекомендацій та обговорення форм звітності.
2. Ознайомлення з результатами наукової роботи академічних університетів і галузевих інститутів та їх провідних спеціалістів щодо обраного напрямку дослідження;

Етап 2.

3. На основі вивчення теоретичних джерел за обраною науковою проблемою визначення стану розробки питань обраної наукової проблеми у вітчизняній та зарубіжній науковій думці;
4. Визначення категоріального апарату дослідження;
5. Формування алгоритму проведення дослідження;
6. Побудова моделі предметної галузі дослідження, об'єкта дослідження і середовища його функціонування, перевірка адекватності моделі і її корекція;

Етап 3.

7. Практична реалізація результатів наукового дослідження у вигляді наукової публікації
8. Презентація результатів практики на кафедрі філософії.

6. Зміст практики

6.1 Особливості організації і проведення практики

Дослідницька практика здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти зі спеціальності «Релігієзнавство» орієнтована на виконання практичної складової наукового дослідження за обраною проблемою відповідно до сучасних вимог організації та змісту науково-дослідної роботи.

Робота кожного практиканта здійснюється згідно з індивідуальним планом, складеним практикантом разом з науковим керівником з урахуванням типової програми практики.

Організатором практики аспіранта є кафедра філософії.

Результатом виконання практики є *письмовий звіт про практику*, в якому практикант висвітлює зміст своєї роботи впродовж практики, робить узагальнюючі висновки.

6.2 Обов'язки здобувача під час проходження практики

Здобувачі наукового ступеня доктора філософії при проходженні практики **зобов'язані**:

- до початку практики одержати від керівника практики консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;
- своєчасно прибути на базу практики;
- ознайомитися з правилами внутрішнього трудового розпорядку

організації – бази практики, виконувати їх, дотримуватися правил техніки безпеки, виробничої санітарії;

- у встановлений строк і в повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики і вказівками її керівника;

- акуратно і систематично робити в щоденнику практики записи про виконану роботу;

- належним чином оформити звіт та інші матеріали з практики;

- своєчасно представити звіт та інші матеріали практики керівникові практики;

- захистити звіт із практики.

6.3. Обов'язки керівників практики від Університету та від бази практики

1. Загальне керівництво практикою здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 031 Релігієзнавство покладається на завідувача кафедри філософії. Навчально-методичне керівництво дослідницькою практикою здійснюють викладачі кафедри філософії за спеціальністю «релігієзнавство».

2. Завідувач кафедри філософії:

- організовує роботу по визначенню місць практики;

- разом з керівником практики на засіданні випускової кафедри проводить збори здобувачів для попереднього ознайомлення їх з програмою практики та переліком питань, які необхідно вирішити до початку практики.

3. Керівник практики від кафедри:

- забезпечує проведення всіх організаційних заходів перед початком практики: інструктаж про порядок проходження практики, надання здобувачам-практикантам необхідних документів (направлення, програма, календарний план, індивідуальне завдання, методичні рекомендації тощо);

- повідомляє здобувачів про систему звітності з практики, прийняту на кафедрі, а саме: терміни подання і форму письмового звіту, оформлення інших документів, порядок виконання індивідуального завдання, терміни і порядок захисту звітів про дослідницьку практику;

- забезпечує високу якість її проходження згідно з програмою;

- контролює виконання практикантами правил внутрішнього трудового розпорядку;

- подає необхідну методичну допомогу, дає вказівки та завдання практикантам, перевіряє їх виконання, контролює зроблені практикантами записи у щоденнику практики;

- у складі комісії приймає залік з практики.

7. Контроль навчальних досягнень аспіранта

Основними звітними показниками є презентація результатів науково-дослідної роботи, а також письмовий звіт з переліком видів діяльності та

аналізом результатів виконаної роботи.

7.1. Система оцінювання досягнень аспірантів Денна та заочна форма

Вид діяльності аспіранта	Максимальна кількість балів за одиницю
Подання критеріального апарату роботи відповідно до змістової структури досліджуваного феномену	10
Організаційно методична підготовка дослідження	10
Відпрацювання наукових джерел, аналіз авторефератів дисертацій за темою дослідження	20
Збір та систематизування інформації	10
Обробка первинної інформації	10
Підготовка звіту, формулювання висновків і рекомендацій за темою дослідження	10
Оприлюднення результатів практики: підготовка наукових публікацій за темою дослідження	20
Імплементація результатів практики в дисертаційне дослідження	10
Разом	100
Форма контролю	Залік

7.2. Форми проведення контролю та критерії оцінювання

Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку шляхом виведення спільної оцінки за виконані завдання.

Звіт підписується і затверджується керівником практики (науковим керівником), завідувачем кафедри та подається у термін, встановлений у наказі.

Підсумки кожної практики обговорюються на засіданні кафедри. Підсумки практики підбиваються на останньому засіданні кафедри філософії, яке передуює даті закінчення дослідницької практики.

Критерії оцінки:

- Коректність наукового апарату дослідження.
- Відповідність та доцільність інструментарію щодо структури та критеріїв досліджуваного феномену.
- Ґрунтовність та об'єктивність кількісної та якісної інтерпретації результатів дослідження.
- Готовність наукових матеріалів до друку у форматі фахової наукової публікації.
- Обґрунтованість та переконливість репрезентації висновків дослідження в дисертації.

Оцінка процесу проходження практики аспірантів, що надається керівником є рекомендаційною. Підсумкову оцінку практики надає кафедра філософії на основі виступу аспіранта та представлених звітних матеріалів, засвідчених керівником практики.

7.5 Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань/умінь/навичок в межах обов’язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань/умінь/навичок в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань/умінь/навичок з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань/умінь/навичок із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань/умінь/навичок
F, FX	1-59 балів	Незадовільно з обов’язковим повторним проходженням курсу – досить низький рівень знань/умінь/навичок, що вимагає повторного проходження

Інститут / факультет _____

Кафедра _____

ЗВІТ**про проходження практики** _____
(назва практики)_____
(ППП аспіранта)_____
(ППП керівника, науковий ступінь, вчене звання)

За період практики було здійснено:

№	Зміст тем/видів діяльності за етапами практики	Звітність (стаття, участь у конференції тощо)	Кількість балів за виконання
	Загальна кількість балів:		

Підсумкова оцінка: _____

“ _____ ” _____ 20__ р.

Аспірант _____
(підпис)Керівник _____
(підпис)

Звіт затверджено на засіданні кафедри

Протокол № _____ від “ _____ ” _____ 20__ р.Завідувач кафедри _____ (_____)
(підпис)